

ASIAKASRAATI

Aika 12.5.2017 klo 9-11

Paikka Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys, kokoustila Sorina

Käsitellyt asiat

Vastaukset TE-toimistosta ja Joensuun kaupungilta asiakasraadin esittämiin ideoihin

Johanna esitteli TE-toimiston ja Joensuun kaupungin vastaukset asiakasraadin ideoihin. Vastaukset liitteenä.

Keskusteltiin vastauksesta koskien ideaa piilotyöpaikkojen näkyväksi tekemisestä. Todettiin, että vastaus lähtee yksittäisestä ihmisestä, vaikka asiakasraadin idea oli, että ei koutsattaisi yksittäisiä ihmisiä etsimään piilotyöpaikkoja, vaan kehiteltäisiin toimintaa, jolla niitä saataisiin isommassa mittakaavassa esille. Esimerkiksi Liperissä toteutettu tempaus, jossa kunta ja työllisyys Hankkeet yhdessä kontaktoivat 78 alueen yritystä ja ”tonkivat” esille niissä olevia työmahdollisuuksia. Näitä tarjottiin ensin kunnan työllisyyspalveluiden asiakkaille ja vasta sen jälkeen laitettiin avoimeen hakuun.

TE-toimiston vastauksista kävi ilmi, että työtä hakeva ihminen voi ilmoittautua suoraan työnetsinnällisiin palveluihin. Asiakasraadille heräsi jatkokysymys:

Jos osallistuu työnetsinnällisiin palveluihin, onko pakko ottaa vastaan minkälainen työ tahansa? Miten velvoittava tällainen palvelu on? Esimerkki, tarjottu työ ei vastaa omaa koulutusta tai työkokemusta.

Te-toimisto kertoi, että he toteuttavat jo yrityskäyntejä. Toiminta nähtiin hyvänä ja siihen liittyen heräsi jatkokysymyksiä:

Onko esitetyt luvut Pohjois-Karjalan vai koko Suomen lukuja? Mitä tarkoittaa ”yrityskäynti”; tehdäänkö käyneille myös työtehtävien räätälöinti ja muokkausta vai kyselläänkö onko yrityksellä avoimia työpaikkoja? Monta työpaikkaa on löytynyt? Voisiko TE-toimistolla olla mukana työtä hakevien ihmisten CV:t mukana ja mietittäisiin jo heti, kuka tänne voisi työllistyä? (Käytiin keskustelua siitä, onko viimeinen ehdotus mahdollinen sen takia, että asiantuntijoilla on niin paljon asiakkaita, etteivät he välttämättä tunne heitä.)

Te-toimisto oli nostanut esiin työnantajien palautteen siitä, että CV-netissä on vähän tietoa. Asiakasraatilaisten kokemus on, että vaikka CV-netin täyttäisi, niin logitietojen mukaan kukaan ei käy sitä lukemassa. Tästäkin heräsi jatkokysymys:

Miten CV-netti toimii? Onko tutkittu, kuinka paljon CV-netin välityksellä on löydetty töitä?

TE-toimisto oli vastannut, että ”silpputyön” etsiminen ja muokkaminen työnkuvaksi voisi olla työhönvalmentajien työtä. Todettiin, että tämä on mahdollista, mutta vaatii resursseja. Johanna ja Sanna lupasivat miettiä, miten asiaa voisi viedä eteenpäin.

Te-toimistosta vastattiin, että mikäli haluaa hakea töitä koko Suomen alueelta, tulisi työnhakijan pitää huoli, että omissa tiedoissa työnhakualue on määritelty oikein. Tästä raatilailla heräsi jatkokysymys:

Jos ilmoittaa, että työnhakualueena koko Suomi, niin onko se velvoittava? Siis onko työtä otettava vastaan vaikka Sodankylästä?

Ammatilliseen koulutukseen liittyvät asiat ja vastaukset herättivät paljon keskustelua. Asiakasraatilaisten olivat huolissaan siitä, miten käy koulutuksen saatavuuden koulutusreformin myötä. Raadissa nähtiin tärkeänä, että nuoret, vastavalmistuneet pääsisivät kiinni työelämään. Toisaalta tunnistettiin ja huolta herätti se, että vastavalmistuneisiin panostaminen aiheuttaa todennäköisesti sen, että pidempään työttömänä olleiden on entistä vaikeampi löytää töitä.

Raatilaiset esittivät TE-toimistolle ideaan siitä, että työtä vailla oleville henkilöille suunnattu toiminta olisi koottu yhteen ja TE-toimiston virkailija vinkkasi siitä ensimmäisen kontaktoinnin yhteydessä saatesanoilla ”elä vaan jää kotiin”. Te-toimistosta vastattiin, että he antavat asiakkaalle ensimmäisellä tapaamiskerralla Linkkivinkit-esityksen, johon on koottu työnhakuun liittyviä linkkejä. Vastaus herätti jatkokysymyksiä:

Onko Linkkivinkit-esitys uusi juttu? Kukaan raatilaista ei ole sellaista saanut. Miten tämän saa, kun ilmoittautuu sähköisesti työttömäksi, tuleeko se postissa kotiin?

TE-toimisto ehdotti, että työllisyshankkeet kokoaisivat työttömille tarkoitettua tekemisestä koosteen. Todettiin, että tehdään tätä yhdessä; jokainen pitää silmät ja korvat auki ja kun huomaa, jotain maksutonta ohjelmaa, niin laittaa siitä viestiä Johannalle tai Sannalle (johanna.seppanen@pksotu.fi tai sanna.saastamoinen@pksotu.fi) . Johanna ja Sanna selvittävät, miten näistä saataisiin kooste, joka pystyttäisiin pitämään ajan tasalla. Todettiin, että koosteen voisi sisällyttää päivityksessä olevaan Jelliin.

Määräaikaishaastatteluihin liittyen TE-toimisto oli kirjannut, että se kouluttaa hankkeiden ja kuntien työntekijöitä tekemään määräaikaishaastatteluja. Asiakasraatilaiset kertoivat omista kokemuksistaan, joita oli yhdellä henkilöllä. Hän kuvasi puhelua lyhyeksi, jossa haastattelija oli kysynyt mitä töitä hän on hakenut ja kannustanut jatkamaan hakemista.

Määräaikaishaastattelujen tilanne herätti keskustelua; mikä niiden tarkoitus on. Asiakasraatilaiset kokivat, etteivät ne ole toteutuneet; vain yhdelle heistä oli soitettu ja sekin oli tapahtunut 7 kk työttömäksi jäämisen jälkeen. Muille ei oltu soitettu. Muutama raatilainen kertoi kuulleensa uutisista, että työttömien määräaikaishaastattelut lakkautettaisiin. Johanna ja Sanna kertoivat hallituksen puoliväliriihen ehdotuksen siitä, että painopiste muutettaisiin kasvokkain tapahtuviin haastatteluihin. (Jälkihuomautus: varmuutta lakkautumisasiaan ei löytynyt netin uutisarkistoista.)

Julkisessa keskustelussa esiin nousutta ehdotusta kerran viikossa tapahtuvasta työn hakemisesta käytiin keskustelua; miten tämä pystytään seuraamaan? Entä, jos työssäkäyntialueella ei ole oman alan työpaikkoja auki? Aletaanko vaan tehtailemaan hakemuksia? Kylästyvätkö työnantajat? Mites sairastapauksissa; pitääkö hakea lääkärintodistus sairaudesta ja toimittaa TE-toimistoon? Kaikilla ihmisillä ei ole tietokonetta; julkisten koneiden (esimerkiksi kirjastoissa) käyttö voi vaatia matkustamista julkisilla kulkuneuvoilla ja se on monelle todella suuri taloudellinen kysymys. Myös toimeentulo mietityttää; jos ei ole pystynyt hakemaan työpaikkaa esimerkiksi jostain edellä mainituista syistä, rangaistaanko siitä tukia leikkaamalla?

Johanna kertoi työllistymissuunnitelman tekemisestä (katso diat ja diassa oleva linkki). Raatilaiset pitivät ideaa mielenkiintoisena. Tosin he totesivat, että kaikenlaiset uudistukset tuntuvat pelottavilta, entä jos ei ymmärräkään miten tulisi toimia ja toimii väärin ja aiheuttaa näin esimerkiksi karenssin. Vapaaehtoisesti ei oikein uskalla lähteä mihinkään kokeiluun. Lisääntynyt ”itsepalvelu” herätti myös keskustelua siitä, onko TE-palvelut suunnattu vain kaksi vuotta, tai pidempään, työttömänä olleille; monella oli kokemuksia siitä, että ansiosidonnaisen aikana on yksin työnhaun kanssa.

Joensuun kaupungin vastauksessa (liitteenä olevassa diassa) raatilaisille heräsi jatkokysymys:

Miksi toiminta ei koske kaiken ikäisiä?

Joensuun kaupungin vastauksessa kävi ilmi, että mikäli halutaan etuja kaupungin palveluihin, ne on hyvä viedä aloitteina eteenpäin. Raatilaiset pohtivat pitäisikö heidän tehdä raatina aloite, jolloin painoarvoa olisi varmaan enemmän. Todettiin, että uudet päättäjät aloittavat kesäkuussa, joten asiaan palataan seuraavassa raadissa. Raatilaiset toivat esille, että joku kaupunki oli ottanut toimintatavan käyttöön. Jälkikirjoitus: Ilmaisia liikuntapalveluja

tarjoaa Kotkan kaupunki ja heidän toiminta perustuu kaupungin työttömille henkilöille tehdyn kyselyn vastauksiin. Lisää Kotkan mallista voi lukea: <http://yle.fi/uutiset/3-9540351>

Eläytyvä tarinointi

Useamman kerran raadissa on todettu, että päättäjät ja viranhaltijat eivät näytä tunnistavan työttömänä olevien henkilöiden arkea eivätkä heidän ajatuksiaan ja kokemuksiaan palveluista. Johanna ja Sanna ehdottivat, että tähän pyrittäisiin vastaamaan eläytyvän tarinoinnin keinoin. Ajanpuutteen vuoksi sovittiin, että raatilaiset kirjoittavat tarinat kotona loppuun ja lähettävät ne palautuskuoressa Johannalle.

Muuta

Sitran järjestämä Erätauko-tapahtuma oli ollut tosi hyvä! Tällaisia keskustelufoorumeita kaivataan lisää!

Sovittiin vaikuttamistyön tekemisestä; seuraavaan asiakasraatiin pyritään saamaan paikalle päättäjän edustaja sekä lehdistö. Raatilaiset ehdottivat, että raadin toiminta nostettaisiin näkyville myös Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen nettisivujen etuvisulle.

Asiakasraadin alkaessa sovittiin sitoutumisesta yhdeksi toimikaudeksi kerrallaan. Ensimmäinen kausi on nyt päättymässä ja kaikki raatilaiset ovat erittäin tervetulleita jatkamaan toimintaa myös seuraavaksi kaudeksi. Sovittiin, että asiaa kysytään vielä sähköpostitse ja lisäksi raatia mainostetaan myös mahdollisille uusille tulijoille.

Muistion kirjasi 15.5.2017 Sanna Saastamoinen